

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Majanen, E., Männistö, M. & Jämsä, U. 2022. Vuorovaikutus luo pohjan hyvälle verkkokoulutukselle. Oamk Journal 176/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022102062671>

Vuorovaikutus luo pohjan hyvälle verkkokoulutukselle

16.11.2022 - Majanen Elisa, Männistö Merja, Jämsä Ulla

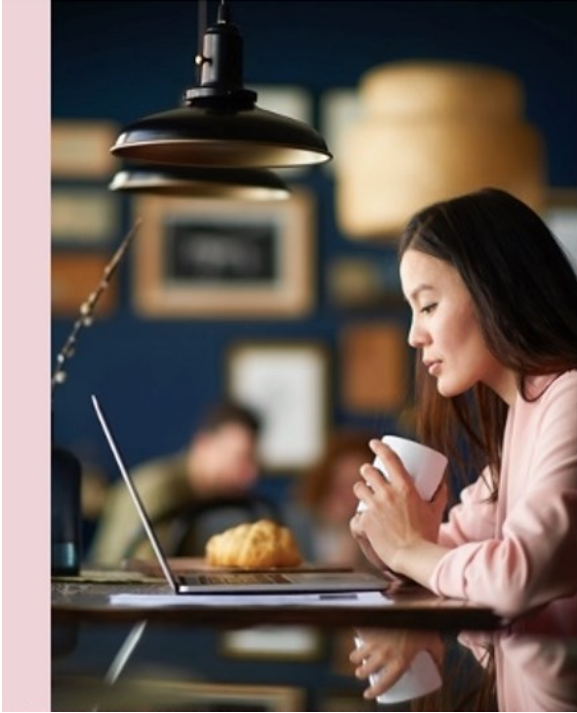
Koronapandemian vauhdittamana yhä useammat koulutukset ovat siirtyneet verkossa toteutettaviksi. Hyvin toteutettu verkkokoulutus on opiskelijalähtöinen ja sitouttaa oppimiseen mahdollistamalla vuorovaikutuksen ja hyödyntämällä eri aistikanaviin liittyviä oppimistapoja. Verkkokoulutusten etuna pidetään koulutuksen aika- ja paikkariippumattomuutta.

Yhä useammat henkilöstökoulutukset toteutetaan nykyään verkossa.

Henkilöstökoulutuksissa on kyse osaamisen kehittämisestä, joka voi olla ylläpitävää tai toivottuun suuntaan uudistavaa. Oulun ammattikorkeakoulussa tehdyssä opinnäytetyössä [1] selvitettiin kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla, mitä elementtejä hyvin toteutettu verkkokoulutus pitää sisällään. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Järvenpään varhaiskasvatuksen kanssa.

Järvenpäässä on kehitteillä osaamisen jakamisen ja vertaisoppimisen malli, jossa työntekijät voivat eri tavoin jakaa omaa osaamistaan työyhteisössä. Opinnäytetyössä [1] tehdyn tutkimuksen avulla Järvenpään varhaiskasvatuksen henkilöstölle luotiin perehdytysvideo, jota työntekijät voivat hyödyntää jakaessaan osaamistaan verkon välityksellä työyhteisössään. Materiaali otettiin käyttöön henkilöstökoulutuksissa keväällä 2022.

Perehdytysvideolla käydään läpi tutkimuksen tulokset ja annetaan esimerkkejä tutkimustulosten soveltamisesta käytäntöön. Kuvassa 1 on kuvakaappaus perehdytysvideosta. Tutkimustulokset on jaoteltu pedagogisiin ja teknisiin ratkaisuihin. Pedagogisia ratkaisuja ovat opiskelijan sitoutuminen, opiskelijalähtöisyys, moniaistinen oppimisympäristö ja vuorovaikutus. Teknisiä ratkaisuja ovat joustavuus, käytännön harjoittelu ja tekninen toteutus. Myös aiemmissa tutkimuksissa on todettu, että työelämän muuttuvat osaamistarpeet lisäävät tarvetta etsiä erilaisia tapoja oppia [2] [3].

Minkälainen on hyvä verkossa toteutettu henkilöstökoulutus?

- Pedagogiset ratkaisut
 - Opiskelijan sitoutuminen
 - Opiskelijälähtöisyys
 - Moniaistinen oppimisympäristö
 - Vuorovaikutus
- Tekniset ratkaisut
 - Joustavuus
 - Käytännön harjoittelu
 - Tekninen toteutus

KUVA 1. Kuvakaappaus perehdytysvideosta: Minkälainen on hyvä verkossa toteutettu henkilöstökoulutus? Tutkimuksen tulokset hyvin toteutetusta verkkokoulutuksesta jaettiin pedagogisiin ja teknisiin ratkaisuihin.

Tarve kehittää verkossa toteutettavia henkilöstökoulutuksia nousi Järvenpään kaupungin varhaiskasvatuksessa esiin koronapandemian myötä. Varhaiskasvatuksen merkitys on yhteiskunnassa tunnustettu ja varhaiskasvatusta kohtaan on asetettu vahvat laatuksiteerit, minkä vuoksi varhaiskasvatuksen ammattilaisten osaamista on jatkuvasti kehitettävä. Varhaiskasvatuksen ammattilaisille osallistuminen ammattia kehittäviin koulutuksiin voi kuitenkin olla haastavaa ajanpuutteen, kustannusten ja maantieteellisten syiden vuoksi. Ajasta ja paikasta riippumattomat verkkokoulutukset vastaavat tähän ongelmaan.

Vuorovaikutus ja opiskelijälähtöisyys sitouttavat oppimisprosessiin

Opinnäytetyön [1] tutkimuksen tulosten perusteella hyvä verkkokoulutus saa oppijan sitoutumaan oppimisprosessiin. Tämä onnistuu, kun koulutus mahdollistaa opiskelijalle vuorovaikutuksen opettavan sisällön, muiden opiskelijoiden ja kouluttajan kanssa. Opiskelijan ja opettavan sisällön välinen vuorovaikutus on prosessi, jossa opiskelija käsittelee uutta tietoa kognitiivisten prosessien avulla. Opiskelijoiden välisessä

vuorovaikutuksessa tietoa käsitellään vertaisryhmän kanssa, jolloin opitun asian soveltaminen ja arvioiminen mahdollistuu.

Tämä noudattelee vahvasti yhteisöllisen oppimisen ja sosiokonstruktivistisen oppimisteoreettisen lähestymistavan periaatteita ja pedagogiikkaa. On todettu, että oppimistuloksia parantaa huomattavasti se, että yhteisöllisessä oppimisessa opiskelijat työskentelevät yhdessä ja vuorovaikutuksen avulla rakentavat uutta tietoa sisältävän yhteisen ymmärryksen käsiteltävästä aihealueesta saavuttaakseen tavoitteensa ja kehittävät osaamistaan. [4] [5]

Kouluttajan tehtävä on innostaa ja motivoida opiskelijaa, järjestää mahdollisuuksia uuden tiedon soveltamiselle sekä luoda sellainen sosiaalinen ympäristö, jossa opiskelija kokee voivansa osallistua. Vuorovaikutus kouluttajan kanssa lisää sitoutumista oppimiseen. Chenin, Landan ja Padillan ym. [6] tutkimus osoittaa, että kouluttajan kyky opastaa opiskelijoita ja sitouttaa heidät oppimisprosessiin on merkittävin verkko-oppimiskokemukseen vaikuttava asia.

Opiskelijälähtöisesti suunniteltu verkkokoulutus saa opiskelijan sitoutumaan opiskeluun. Sitoutunut opiskelija keskittyy opiskeluun ja on kiinnostunut ja utelias opittavaa asiaa kohtaan. Kouluttajan tehtävä ei ole siirtää tietoa opiskelijalle, koska kaikki tieto on jo verkossa saatavilla. Opiskelijälähtöisesti suunniteltu verkkokoulutus vaatii opiskelijalta enemmän työskentelyä kuin kasvokkain toteutettavat koulutukset. Hyvin toteutettu verkkokoulutus hyödyntää eri aistikanaviin liittyviä oppimistapoja, jolloin koulutus yhdistelee tekstiä, visuaalisia elementtejä ja muotoiluja. [1] Aikaisempien tutkimusten mukaan opettajan tulee osata suunnitella verkko-oppimisympäristö niin, että se sisältää erilaisia oppimista tukevia välineitä ja työkaluja, kuten interaktiivisia materiaaleja ja verkkokeskusteluja. [7]

Verkkokoulutukset voivat täydentää perinteisiä opetusmenetelmiä

Digitaalisia koulutusratkaisuja kehitettäessä ei ole tarkoituksena korvata perinteisiä oppimismenetelmiä digitaalisilla välineillä, vaan tuoda lisäarvoa koulutukseen. Digitaalisia välineitä voidaan ajatella kouluttajien työvälineinä, joita otetaan käyttöön opetuksen moniaistisuuden ja opiskelijälähtöisyyden sekä aktiivisen oppimisen lisäämiseksi.

Vertaisoppimisen mallissa on potentiaalia, kun vertaiskouluttajien perehdytyksestä verkkokoulutusten järjestämiseen pidetään huolta.

Opinnäytetyön kirjallisuuskatsauksen aineistosta kävi ilmi, että suurin osa opiskelijoista toivoo edelleen opetuksen tapahtuvan perinteisesti kasvotusten [6]. Kasvokkain tapahtuvissa koulutuksissa opiskelijat ovat motivoituneempia ja tyytyväisempiä koulutukseen verrattuna virtuaalitoteutuksiin [8]. Etäopiskelu eroaa kasvokkain tapahtuvasta opiskelusta myös vertaisryhmän luoman yhteisöllisyyden näkökulmasta, joka voi merkittävästi vaikuttaa opiskeluun sitoutumiseen ja opiskelumենestykseen [9].

Verkkokoulutukset eivät ole syrjäyttämässä perinteisiä koulutusmenetelmiä ainakaan osanottajaenemmistön näkökulmasta. Kuitenkin monet alat, kuten varhaiskasvatus, hyötyvät aika- ja paikkariippumattomista koulutusmahdollisuuksista työn luonteen vuoksi. Kun henkilöstökoulutuksiin voi osallistua työpäivän aikana joustavasti myös lyhyitä hetkiä, työntekijän oikeus kehittää omaa ammattitaitoaan toteutuu.

On hyvä muistaa, että uudenlaisilla, niin fyysisillä kuin digitaalisillakin oppimisympäristöillä mahdollistetaan uusien oppimiskäytäntöjen toteuttaminen. Digitaalisuus tarjoaa mahdollisuuden opetuksen tehokkaaseen järjestämiseen sekä yksilöllisten oppimispolkujen ja oppimisprosessien kehittämiseen [10]. Verkko-oppimisympäristöjen tuoma lisäarvo oppimisen ja pedagogiikan näkökulmasta ei muodostu teknologian käytöstä sinänsä, vaan siitä, kuinka sitä käytetään oppimisen ja opettamisen tukena suhteessa opiskeltavaan asiaan [11].

Elisa Majanen

varhaiskasvatuksen opettaja

Järvenpään kaupunki

Valmistunut Oulun ammattikorkeakoulun hyvinvointia edistävien digipalveluiden asiantuntija tutkinto-ohjelmasta sosionomiksi (YAMK)

Merja Männistö

yliopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Ulla Jämsä

tuntiopettaja

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Blogiteksti perustuu opinnäytetyöhön:

Majanen, E. 2022. Hyvä verkkokoulutus. Kehittämissuunnitelma Järvenpään varhaiskasvatuksen digitaaliselle henkilöstökoulutukselle. Oulun ammattikorkeakoulu, Hyvinvointia edistävien digipalveluiden asiantuntija (YAMK). Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202204205437>

Lähteet

[1] Majanen, E. 2022. Hyvä verkkokoulutus. Kehittämissuunnitelma Järvenpään varhaiskasvatuksen digitaaliselle henkilöstökoulutukselle. Oulun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Hakupäivä 6.9.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202204205437>

[2] Kuosa, T. & Hakala, S. 2017. Muutosilmiöitä koulutuksen rajapinnoilla. Havaintoja ja kehitysehdotuksia koulutustoimikuntien ennakointikarttatyöskentelystä vuosina 2014–2016. Raportit ja selvitykset 2017:9. Opetushallitus. Hakupäivä 7.10.2022. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/muutosilmioita-koulutuksen-rajapinnoilla>

[3] Pennbrant, S. & Nunstedt, H. 2018. The work-integrated learning combined with the portfolio method. A pedagogical strategy and tool in nursing education for developing professional competence. *Journal of Nursing Education & Practice* 8 (2), 8–15. Hakupäivä 5.10.2022. <https://doi.org/10.5430/jnep.v8n2p8>

[4] Lin, J. & Lin, H. 2019. User acceptance in a computer -supported collaborative learning (CSCL) environment with social network awareness (SNA) support. *Australasian Journal of Educational Technology* 35 (1), 100–115. Hakupäivä 5.10.2022. <https://doi.org/10.14742/ajet.3395>

[5] Scardamalia, M. & Bereiter, C. 2014. Knowledge building and knowledge creation: Theory, pedagogy and technology. Teoksessa R. Sawyer (toim.) *Cambridge Handbook of the Learning Sciences*. 2. p. New York: Cambridge University Press, 397–417.

[6] Chen, C., Landa, S., Padilla, A. & Yur-Austin, J. 2021. Learners' Experience and Needs in Online Environments: Adopting Agility in Teaching. *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning* 14 (1), 18–31. Hakupäivä 5.8.2022. <https://doi.org/10.1108/JRIT-11-2020-0073>

[7] Iverson, L., Ball, S., Harms, A., Murcek, C., Woods, S. & Young, T. 2016. Technology in the college of nursing: perception and use to achieve learning outcomes. Online Journal of Nursing Information 20 (1). Hakupäivä 5.10.2022.

<https://search.proquest.com/openview/95472b912888a61d00522686245cd807/1?cbl=2034896&pq-origsite=gscholar>

[8] Bertram, J., Moskaliuk, J. & Cress, U. 2015. Virtual Training: Making Reality Work? Computers in Human Behaviour 43, 284–292. Hakupäivä 22.08.2022.

<https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.10.032>

[9] Zuhairi, A., Karthikeyan, N. & Thushara Priyadarshana, S. 2019. Supporting students to succeed in open and distance learning in the Open University of Sri Lanka and Universitas Terbuka Indonesia. Asian Association of Open Universities Journal 15 (1), 13–35.

Hakupäivä 20.8.2022. <https://doi.org/10.1108/AAOUJ-09-2019-0038>

[10] Oliveira, I., Tinoca, L. & Pereira, A. 2011. Online group work patterns: How to promote a successful collaboration. Computers & Education 57 (1), 1348–1357. Hakupäivä

5.10.2022. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.01.017>

[11] French, K. & Kottke, J. 2013. Team satisfaction: Exploring the multilevel interaction of teamwork interest and group extraversion. Active Learning in Higher Education 14 (3),

189–200. Hakupäivä 7.10.2022. <http://dx.doi.org/10.1177/1469787413498034>

METATIEDOT

Tyyppi: Blogi

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 176/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Majanen Elisa, Männistö Merja, Jämsä Ulla

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022102062671>

Tiivistelmä: Koronapandemian myötä tarve kehittää verkossa toteutettavia etäkoulutuksia on kasvanut. Tässä julkaisussa esitellään opinnäytetyö, jonka tarkoituksena on kuvailla, minkälainen on hyvä verkossa toteutettu henkilöstökoulutus. Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jonka aineisto koostui 12 tutkimusartikkelista. Tavoitteena oli luoda tutkimuksen tulosten pohjalta perehdytysmateriaali Järvenpään varhaiskasvatukseen

henkilöstökoulutuksen käyttöön. Tutkimuksen mukaan hyvä verkkokoulutus saa opiskelijan sitoutumaan oppimiseen, kun koulutus on toteutettu opiskelijalähtöisesti ja mahdollistaa vuorovaikutuksen. Hyvässä verkkokoulutuksessa huomioidaan eri aistikanaviin liittyvät oppimistavat, sekä mahdollistetaan aika- ja paikkariippumattomuus. Teknisessä toteutuksessa on huomioitava koulutuksen saatavuus, tekniset resurssit ja opiskelijoiden tekniset taidot. Kouluttajan on oltava koulutukseen hyvin valmistautunut ja hallittava käytössä oleva teknologia. Pelillisten elementtien käyttö koulutuksessa tehostaa oppimista.